

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
ГжЗ 333/22
30.11.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судије Сање Агатоновић, председника већа и судија Данице Косовац и Весне Секулић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ..., чији је пуномоћник Александар Кнежевић, адвокат из Београда, Мите Ружића 46в и сада пок. ББ из ..., ..., у односу на кога је поступак у прекиду, против тужених "Alo media system" д.о.о. Београд, Косовска 26/3, ВВ из ... и ГГ из ..., чији је заједнички пуномоћник Игор Исаиловић, адвокат из Београда, Македонска 44, ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о жалби тужених изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду ПЗ 294/18 од 19.4.2022. године, исправљене решењем истог суда ПЗ 294/18 од 13.10.2022. године, у седници већа одржаној дана 30.11.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужених и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 294/18 од 19.4.2022. године, исправљена решењем истог суда ПЗ 294/18 од 13.10.2022. године у делу другог става изреке којим је утврђено да је тужени ВВ из Београда - одговорни уредник објављивањем информације у издању Дневног листа "Ало!" у броју ... од ... године повредио претпоставку невиности, право на достојанство личности тужиоца АА из Београда, у четвртом ставу, у делу шестог става изреке којим је наложено туженом ББ, главном и одговорном уреднику, да увод и изреку пресуде објави о свом трошку без коментара и одлагања најкасније у другом наредном броју новина "Ало" почев од дана правноснажности пресуде, под претњом плаћања пенала тужиоцу у висини од 100.000,00 динара у случају необјављивања, као и у осмом ставу изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 294/18 од 19.4.2022. године, исправљена решењем истог суда ПЗ 294/18 од 13.10.2022. године у преосталом делу другог става изреке, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се утврди да је тужени "Alo media system" д.о.о. Београд - издавач Дневног листа "Ало!" објављивањем информације у издању Дневног листа "Ало!" у броју ... од ...године повредио претпоставку невиности, право на достојанство личности

тужиоца АА из ...

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужених за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду ПЗ 294/18 од 19.4.2022. године, исправљеном решењем истог суда ПЗ 294/18 од 13.10.2022. године, првим ставом изреке дозвољено је субјективно преиначење тужбе, тако што је тужба проширена на туженог ГГ. Другим ставом изреке утврђено је да су тужени "Alo media system" д.о.о. Београд - издавач Дневног листа "Ало!" и тужени ВВ - одговорни уредник објављивањем информација у издању Дневног листа "Ало!" у броју ... од ... године повредили претпоставку невиности, право на достојанство личности тужиоца АА. Трећим ставом изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев у делу којим је тражено да се утврди да су тужени "Ало медија систем" д.о.о. Београд - издавач Дневног листа "Ало!" и тужени ВВ - одговорни уредник објављивањем информација и фотографија у броју ... од ... године повредили право на приватност личног записа тужиоца АА и покојне ДД. Четвртим ставом изреке обавезани су тужени "Alo media system" д.о.о. Београд и ВВ да тужиоцу АА солидарно накнаде нематеријалну штету због повреде претпоставке невиности у износу од 100.000,00 динара, за повреду части и угледа у износу од 100.000,00 динара, све са законском затезном каматом од дана пресуђења 19.4.2022. године до исплате. Петим ставом изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев у делу којим је тражено да се обавезу тужени "Alo media system" д.о.о. Београд и ВВ да тужиоцу АА солидарно поред досуђеног износа на име повреде права на претпоставку невиности од 100.000,00 динара исплате износ од још 250.000,00 динара и у делу од досуђених 100.000,00 динара на име повреде части и угледа износ од још 250.000,00 динара и одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се обавезу тужени да тужиоцу солидарно исплате на име повреде приватности личног записа износ од 150.000,00 динара. Шестим ставом изреке наложено је туженом ГГ - главном и одговорном уреднику, да увод и изреку првостепене пресуде објави о свом трошку без коментара и одлагања најкасније у другом наредном броју новина "Ало" почев од дана правноснажности пресуде, под претњом плаћања пенала тужиоцу у висини од 100.000,00 динара у случају необјављивања, а одбијен је као неоснован тужбени захтев у делу којим је тражено да се објави пресуда у целини. Седмим ставом изреке ослобођен је тужилац АА плаћања судских такси на тужбу и пресуду. Осмим ставом изреке обавезани су тужени "Alo media system" д.о.о., ВВ и ГГ да тужиоцу солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 72.000,00 динара.

Против првостепене пресуде тужени су благовремено изјавили жалбу побијајући је из свих разлога прописаних чланом 373 став 1 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11...18/20) у другом, четвртм ставу изреке у делу којим је наложено туженом ВВ, главном и одговорном уреднику, да увод и изреку пресуде објави о свом трошку без коментара и одлагања најкасније у другом наредном броју новина "Ало" почев од дана правноснажности пресуде, под претњом плаћања пенала тужиоцу у висини од 100.000,00 динара у случају необјављивања, као и у шестом и осмом ставу изреке. Трошкове другостепеног поступка су опредељено

тражили.

Испитујући правилност првостепене пресуде у побијаном делу, сагласно овлашћењима предвиђеним чланом 386 Закона о парничном поступку, Апелациони суд је оценио да је жалба тужених делимично основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку на које Апелациони суд пази по службеној дужности, а изрека првостепене пресуде у потврђујућем делу је јасна и у њеном образложењу су дати потпуни разлози о битним чињеницама који су сагласни са изведеним доказима, због чега се она неосновано побија и указивањем на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, у Дневним новинама “Ало!” у броју ..., објављеним дана ... године, на насловној страни, испод надаслова: “ИСТРАГА НА КОРАК ОД РЕШЕЊА ЗЛОЧИНА ДЕЦЕНИЈЕ”, објављен је наслов: “...”. Као поднаслови објављени су следећи текстови: “АА је 2. априла дошао на борчански насип са ДД и ћерком ЂЂ” и “Супруга је отишла да трчи, а када се враћала он је оставио дете, кренуо јој у сусрет и усмртио”. Осим тога, објављене су фотографије мањег формата покојне ДД и фотографија већег формата АА и ББ. У истом броју штампаног издања Дневних новина “Ало!” на странама 8 и 9 у рубрици “Вести”, испод надаслова: “ИСТРАЖНИ ОРГАНИ НА КОРАК ОД РАЗЈАШЊЕЊА МИСТЕРИЈЕ” објављен је наслов: “...”. На страни 8 објављена је фотографија покојне ДД, а испод је објављена фотографија већег формата тужиоца АА. На страни 9 у десном горњем углу текста објављена је фотографија ББ уз пропратни текст: “Саучесник или брижан отац: ББ”. Као коментар овог наслова на истим странама предметних дневних новина стоји у глоси: “Сумња се да је АА послао оца да чува његову ћерку док он касапи супругу”, каже наш извор”. У тексту се наводи следеће: “Полиција проверава да ли је АА (...), осумњичен за убиство своје супруге АА (...), које се, према наводима тужилаштва, догодило 2. априла 2016. године на насипу Црвенка у Борчи, кобног дана позвао свог оца ББ да на насипу причува његову и ДД ћерку ЂЂ док он убија супругу, сазнаје “Ало”. У следећем пасусу се између осталог наводи следеће: “Затим да је АА отишла да трчи, те да је истрчала до рампе, а када је кренула назад, он је оставио дете, кренуо јој у сусрет и усмртио је.” После наводног цитата текста наредбе о истрази, објављен је следећи текст: “Како наш саговорник објашњава, полиција проверава да ли је Зоран заиста оставио дете од пет година само на ливади без надзора или је ипак позвао неког да је причува. Према његовим речима детаљи злочина се полако прикупљају и слажу и не искључује се могућност да је Зоран позвао свог оца да припази на Јану.” У наставку текста се цитира “саговорник”.

Према исказу тужиоца АА, саслушаног у својству парничне странке, у спорном тексту је приказан као психопата, монструм, а његов отац као саучесник који је чувао унуку док је он касапио жену. Током кривичног поступка ћерка је то слушала, претходно је обавила разговор са психологом која је утврдила да је дете надпросечно интелигентно, да није склоно конфабулацијама, те да је изјавила да се тог дана нису раздвајали, да је мајка кренула да трчи, да су све време били заједно. Предметни текст је објављен док је био у притвору, па тада нису контактирали адвоката. Мештани су

често веровали болесним насловима и, нису мислили да се ради о неистинима. Спорни текст није прочитао, погледао је његов наслов, а имао је ту могућност док је у био у кантини у притвору када су му остали притвореници добацивали, гађали овим текстовима, када је био под посебном заштитом из безбедносних разлога. Затвореници су читали ове текстове верујући да је он монструм, како су га приказивале новине “Ало”. Други медији су исто писали о овом догађају али предметни текстови су допринели да се додатно распламса мржња према њему и његовој породици, па се плашио за безбедност своје породице.

Према исказу туженог ВВ, саслушаног у својству парничне странке, у време објављивања спорног текста он је био одговорни уредник Дневног листа “Ало”. Од момента нестанка ДД и наредне две године, сви медији су обавештавали о томе. Објаснио је да је у вези са спорним текстовима комуницирао са уредником хронике, а не непосредно са новинарима, није читао све текстове, па не може да се сети да ли је ове текстове читао или не пре објављивања. Главни уредник је уређивао насловну страну или је уређивао његов заменик, а није могао да се изјасни конкретно за спорни текст. С обзиром да је на насловној страни објављен насло: “...”, а да он не користи те речи, није он уређивао насловну страну тог дана. Што се тиче наслова који прати текст, уредник рубрике или његов заменик то уређује. Комуникација између новинара и тужиоца АА била је одлична, одазивао се на позиве новинара када је био у могућности с обзиром да је неко време био у притвору. У погледу објављених фотографија, реч је о фотографијама насталим на насипу, а новинари су пратили све догађаје, док је породица апеловала да се ДД тражи. Објаснио је да је реч о јавном скупу где је излазила полиција, где су излазили новинари да фотографишу. Фотографија на којој се види АА и његов отац ББ је фотографија листа “Ало”.

Током првостепеног поступка преминуо је тужилац АА, па је првостепени суд на основу одредбе члана 222 Закона о парничном поступку правноснажним решењем од 27.10.2021. године утврдио прекид поступка у односу на истог.

Првостепени суд је на основу одредбе члана 128 Закона о јавном информисању и медијима решењем садржаним у првом ставу изреке првостепене пресуде дозволио субјективно преиначење тужбе проширењем тужбе на ГГ који је током првостепеног поступка постао одговорни уредник медија “Ало”.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је у складу са чланом 18 став 3, чланом 46 Устава Републике Србије, чланом 5, чланом 9 став 1, чланом 79 став 1 и 2, чланом 112 став 1, чланом 113, 114, 115 став 1, чланом 117, чланом 120 став 1 Закона о јавном информисању и медијима, чланом 200 Закона о облигационим односима, чланом 232 Закона о парничном поступку, чланом 10 став 1 и 2 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода оценио да је објављивањем спорног текста повређена претпоставке невиности тужиоца АА, те да је дошло до повреде части и угледа имајући у виду наслов објављен на насловној страни дневног листа “Ало” дана ... године као и наслов на страни 8 и 9 истог дневног листа, због чега је одлучено као у другом ставу изреке. По оцени првостепеног суда оваквим сензационалистичким и тенденциозним насловима повређена је претпоставка невиности тужиоца АА, те независно од садржине самог текста, просечни читалац који погледа насловну страну дневних новина и када погледа наслов у унутрашњости тог

листа може да стекне утисак да је тужилац АА тај који је извршио убиство своје супруге, јер је наведено да је исту “касапио”. У наслову који се налази у самом тексту на страни 8 и 9 тужилац АА се јасно означава као неко ко је извршио убиство своје супруге ДД. Из садржане спорног текста може се закључити да је новинарима у тренутку писања текста било познато да је тужилац АА осумњичен за убиство своје супруге, што је неспорна чињеница, а у тексту су цитирани делови наредбе за спровођење истраге и изношене чињенице из наредбе, те у том тренутку није постојала правноснажна кривична пресуде којом би била утврђена одговорност истог за кривично дело, те самим тим информације које су објављене у наслову и поднаслову су нетачне и као такве подобне да повреде част и углед тужиоца АА.

Код наведеног првостепени суд је обавезао тужене “Ало медија систем” д.о.о. Београд - издавача и туженог ВВ – одговорног уредника у време објављивања спорног текста да тужиоцу АА солидарно накнаде нематеријалну штету због повреде претпоставке невиности у износу од 100.000,00 динара и због повреде части и угледа у износу од 100.000,00 динара ценећи све критеријуме из члана 200 Закона о облигационим односима. Висину накнаде првостепени суд је одмерио према слободној оцени у смислу члана 232 Закона о парничном поступку крећући се у границама оријентационих вредности за досуђивање овог вида штете у сличним ситуацијама, а на досуђени износ накнаде нематеријалне штете првостепени суд је тужиоцу досудио законску затезну камату од дана пресуђења 19.4.2022. године, па до исплате, сходно члану 277 Закона о облигационим односима и о чему је одлучио у трећем ставу изреке. Преко досуђених износа од по 100.000,00 динара, а за износ од још по 250.000,00 динара захтев тужиоца за накнаду штете на име повреде права на претпоставку невиности и повреде части и угледа одбијен је као неоснован одлуком садржаном у петом ставу изреке.

Првостепени суд је закључио да објављивањем фотографије тужиоца АА, није дошло од повреде права на приватност будући да је тужилац већ био предмет интересовања јавности због тога што је његова супруга - ... ДД, убијена под неразјашњеним околностима на јавном месту, а са друге стране сам тужилац био је присутан у јавности с обзиром да је композитор. Имајући у виду наведене околности првостепени суд је закључио да је тужиочев лик јавности био познат и да је он сарађивао са новинарима непосредно након што је његова супруга нестала. Првостепени суд је оценио и садржину објављених фотографија и закључио да је реч о фотографијама које не задиру у приватност тужиоца АА, не улазе у његову приватну сферу, већ је реч о фотографијама насталим на јавном месту због чега је одлучио као у трећем ставу изреке првостепене пресуде. Како је првостепени суд утврдио да нема повреде приватности личног записа тужиоца АА то је петим ставом изреке одбио као неоснован тужбени захтев у делу којим је тражено да се обавезу тужени да тужиоцу АА за тај вид штете солидарно исплате износ од 150.000,00 динара.

Првостепени суд је утврдио да садржина објављеног текста није подобна да повреди право на приватност сада покојне ДД.

Првостепени суд је наложио одговорном уреднику штампаног издања Дневних новина “Ало” туженом ГГ да објави увод и изреку првостепене пресуде сходно члану 120 Закона о јавном информисању и медијима, члану 199 Закона о облигационим

односима, члану 4 тачка 1 и члану 88 Закона о заштити података о личности (“Службени гласник РС”, бр. 87/18), док је у преосталом делу одбио као неоснован тужбени захтев да се објави пресуда у целости, о чему је одлучено шестим ставом изреке побијане пресуде.

По оцени Апелационог суда првостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право, дајући за своју одлуку у потврђујућем делу јасне и довољне разлоге које у целости прихвата и Апелациони суд и сходно члану 396 став 2 Закона о парничном поступку на исте упућује.

Правилно је првостепени суд утврдио све битне чињенице и на тако правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право када је утврдио да је тужени ВВ - одговорни уредник објављивањем информација у издању Дневног листа “Ало!” у броју ... од ... године повредио претпоставку невиности, право на достојанство личности тужиоца АА. Означавањем истог као учиниоца кривичног дела повређена је претпоставка невиности из члана 34 став 3 Устава Републике Србије - да се свако сматра невиним за кривично дело док се његова кривица не утврди правноснажном одлуком суда, као и члана 3 став 1 Законика о кривичном поступку која штити сваког грађанина, па и тужиоца АА.

Право на част и углед је право на поштовање људске части и заслужено стеченог угледа лица. Част као скуп човекових врлина представља субјективну категорију, а подразумева мишљење које појединац има о себи, док је углед мишљење које има ужа или шира средина о једној личности, што представља објективну категорију. Основни видови повреде части и угледа су увреда и клевета. Увреда је напад на људску част која изражава презир према неком, ниподоштавање, омаловажавање, одрицање људских особина, док је клевета изношење или преношење штогод неистинитог што може нашкодити части и угледу. Да би постојала повреда части и угледа потребно је да објављена информација представља увреду или клевету, да постоји препознатљивост субјекта информације, лична погођеност субјекта информације и непропорционалност информација, односно да објављивање информације којом се задире у нечију част и углед не представља примерен начин за остваривање оправданог циља.

Неистинита информација уколико је лезионо подобна (подобна да узрокује повреду достојанства личности) није допуштена, јер јавност нема интерес да зна неистину, а у погледу неистините информације увек претеже интерес заштите достојанства.

Неосновано се жалбом тужених побија првостепена пресуда указивањем да првостепени суд није могао само на основу наслова да закључи да је у конкретном случају дошло до повреде части и угледа и претпоставке невиности тужиоца АА, да наслови имају одређену сврху која се не састоји у информисању јавности, већ у скретању пажње читалаца на теме и занимљивости које су садржане у новинским текстовима, те да се мора толерисати да новински наслови садрже одређени степен провокације чак и дрскости, а да би одређена информација имала лезиону подобност није довољно да је иста само неистинита и често достојанство неке личности може бити доведено у питање након сазнања за информације из њене прошлости коју би то лице најрадије оставило у прошлости, а не информације за коју и то лице и само њему

блиско лице знају да немају никакво утемељење у чињеницама.

Околност да медији желе да имају што већи тираж, па у том смислу да стекну што већу имовинску корист не може се прихватити као аргумент приликом толерисања наслова којима се вређа част и углед и претпоставка невиности одређених лица. Тиме се потпуно игнорише основна сврха медијског извештавања, а то је благовремено, истинито и потпуно информисање јавности о догађајима за које јавност има интерес да зна, те у том смислу позивање на сензационализам не може бити аргумент код толерисања наслова новинских текстова. Коришћењем на насловној страни израза: “....” и на странама 8 и 9 наслова: “....”, тужиоцу АА су повређени част и углед и претпоставка невиности и уски, ограничени интереси медија у смислу тиража и стицања економске користи не могу да имају превагу над поштовањем права појединца на част и углед и претпоставку невиности.

Висина накнаде нематеријалне штете за повреду права на претпоставку невиности и повреду части и угледа правилно је одмерена поштовањем критеријума из одредбе члана 200 став 2 Закона о облигационим односима, а законска затезна камата правилно досуђена на основу одредбе члана 277 Закона о облигационим односима, од пресуђења када је висина нематеријалне штете утврђена до исплате.

Правилно је првостепени суд наложио туженом ГГ - главном и одговорном уреднику, да увод и изреку пресуде објави о свом трошку без коментара и одлагања најкасније у другом наредном броју новина “Ало” почев од дана правноснажности пресуде, под претњом плаћања пенала тужиоцу АА у висини од 100.000,00 динара у случају необјављивања, шестим ставом изреке првостепене одлуке на основу одредбе члана 120 Закона о јавном информисању и медијима.

Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе али их посебно не образлаже, јер нису од утицаја на могућност другачијег пресуђења.

На основу изложеног применом члана 390 у вези са чланом 387 став 1 тачка 2 Закона о парничном поступку одлучено је као у првом ставу изреке ове пресуде.

Међутим, основано се жалбом тужених побиија првостепена пресуда у делу другог става изреке којим је утврђено да је тужени “Аlo media system” д.о.о. Београд - издавач Дневног листа “Аlo!” објављивањем информације у издању Дневног листа “Аlo!” у броју ... од ... године повредио претпоставку невиности, право на достојанство личности тужиоца АА. У том делу првостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање погрешно применио материјално право када је утврђујућу пресуду донео у односу на тужени “Аlo media system” д.о.о. Београд.

Одредбом члана 101 Закона о јавном информисању и медијима прописано је да ако се објављивањем информације, односно записа повређује претпоставка невиности, забрана говора мржње, права и интереси малолетника, забрана јавног излагања порнографског садржаја, право на достојанство личности, право на аутентичност, односно право на приватност, у складу са одредбама овог закона, тужбом се може захтевати, између осталог, утврђивање да је објављивањем информације, односно записа поврђено право, односно интерес док је одредбом члана 103 истог закона

прописано да се тужба из члана 101 овог закона подноси против одговорног уредника медија у коме је информација, односно запис објављен. Како издавач медија по самом закону не може бити пасивно легитимисан за предметно утврђење, то је у наведеном делу првостепена пресуда преиначена тако што је одбијен као неоснован захтев за предметно утврђење у односу на туженог “Alo media system” д.о.о. Београд., због недостатка пасивне легитимације.

На основу изложеног, применом одредбе члана 394 тачка 4 у вези са чланом 387 став 1 тачка 5 Закона о парничном поступку донета је одлука као у другом ставу изреке ове пресуде.

Правилном применом чланова 150, 153 и 154 Закона о парничном поступку првостепени суд је одлучио о трошковима парничног поступка чију висину је определио сагласно одредбама Адвокатске тарифе и Таксене тарифе важећим на дан пресуђења, а извршено преиначење није утицало на висину трошкова парничног поступка.

Неосновани су жалбени наводи о погрешној примени материјалног права приликом одлучивања о трошковима парничног поступка указивањем да тужиоцу АА припадају трошкови према процентуалном успеху.

Тужилац заступан од стране пуномоћника из реда адвоката делимично је успео у спору, па истом припада право на сразмеран износ нужних трошкова које је имао за вођење ове парнице према износу са којим је успео применом важеће Адвокатске тарифе, Тарифног броја 13 и 15, према висини вредности усвојеног дела тужбеног захтева и Таксене тарифе.

На основу изложеног применом члана 401 тачка 2 Закона о парничном поступку потврђено је решење о трошковима поступка садржано у осмом ставу изреке првостепене пресуде.

Имајући у виду незнатни успех тужених у жалбеном поступку, сходно члану 165 у вези са чланом 153 Закона о парничном поступку одбијен је као неоснован њихов захтев за накнаду трошкова другостепеног поступка, одлуком садржаном у трећем ставу изреке.

Председник већа-судија
Сања Агатоновић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић